

zekītes un zobu pastu

DIENAS
TĒMA

MILITĀRĀ OSTA NEMAINĪS LIEPĀJNIEKU IKDIENU

Intervija ar AM valsts sekretāru **JĀNI GARISONU.**

– Kur Kurzemē plānotas jaunas militārās bāzes?

– Poligonā "Mežaine" pie Skrundas būvēs papildu ka-

zarmas un citu infrastruktūru. Tuvākajā laikā būs iepirkums Rudbāržu muižas projektam, kurp plānots no Kandavas pārcelt Kadetu skolu. Joprojām spēkā militārās ostas izveides ilgtermiņa plāns Liepājā, Atmodas bulvārī, piesaistot NATO finansējumu. Notiek bāzes metu izstrāde. Tās ir pietiekami lielas naudas, un tas nav izdarāms ne piecu, ne, iespējams, pat desmit gadu laikā. Finansējums ir

procesā, var teikt, noslēdzošā fāzē. Apstiprināšana prasa visu dalībvalstu piekrišanu, dažreiz tas aizņem laiku.

– Vai liepājniekiem sa-
ruks iespējas tikt pie jūras?

– Kad būs izveidota militārā osta, tai vietā piekļuve jūrai nebūs iespējama, taču tā nav liela piekrastes daļa starp molliem. Militārajiem objektiem ir aizsargjosla, taču tas nenozīmē, ka nevar garām braukt, bet bū-

darbi gan būtu jāsaskaņo. Militārā osta nekādā veidā nemainīs Liepājas iedzīvotāju ikdienu.

– Kur varētu izvietot pretkuģu raķetes?

– Tās atradīsies Kurzemē, taču raķetes neglabā tieši pie krasta, jo tās tur būtu ļoti viegli sasniedzamas. Pašlaik vēl mēģinām definēt šīs vietas. Raķešu sistēmas ir mobilas, un to darbības rādiuss ir gandrīz 200 kilometru.

– Kā tiks risināta problēma, ka AM intereses saduras ar atkrastes vēja parku at-
tīstītāju interesēm?

– Problēma ir ar visiem vēja parkiem. Aizsargjoslas ir ap visiem mūsu radariem, tāpat visas būves virs simt metriem ir jāsaskaņo ar AM, jo tās rada ietekmi uz gaisa telpas novērošanu. Drīzumā pabeigsim darbu pie teritoriju definēšanas, kurās varēs vēja parkus būvēt. ▀

UZZIŅAI

LATVIJAS AIZSARDZĪBAS PRIORITĀTES JOMAS JEB 4 S:

- 1) Spējas – Nacionālo bruņoto spēku attīstīšana;
- 2) Sabiedrība – izšķiroša ir katra cilvēka griba aizstāvēt valsti un pašorganizēšanās;
- 3) Sabiedrotie – 31 NATO dalībvalsts gatava aizsargāt alianšes teritoriju no pirmā centimetra;
- 4) Sadarbība – ārējās un iekšējās drošības ekosistēmas veidošana, iekļaujot izglītību, uzņēmējdarbību, civilo aizsardzību; izšķirošā loma – cilvēkam.

TRĪS LĪMENI GATAVĪBAS KULTŪRAS IZVEIDOŠANAI:

- Individīds – katram jābūt sagatavotam izdzīvošanai pirmajās dienās.
- Kopiena – pašvaldība, pilsēta, iela vai rajons; kritiskā infrastruktūra.
- Valsts – visu iestāžu atbildība pārvarēt krīzes savās nozarēs.

VALSTS AIZSARDZĪBAS DIENESTS

- 2023. g. – 254 brīvprātīgie, iestāšanās turpinās līdz 01.12.
- 2024. g. – plānots iesaukt līdz 600 cilvēku.
- 2028. gada mērķis – sasniegt 4000.
- NBS kara laika apjomam jāsasniedz 61 000 karavīru, ko veido 31 000 karavīru miera laika struktūra un 30 000 vispārējas rezerves karavīru.
- Valsts aizsardzības dienests atbalstīs rīcības gatavības kultūru, kurā ikviens vīrietis, brīvprātīgā kārtā arī sieviete, vecumā no 18 līdz 27 gadiem dienestā būs ieguvis militāras pamatiemaņas.

AVOTS: AM

EKSPERTI

Zinošs cilvēks ir nosvērtāks un mierīgāks

Intars Kušners,
Pulkveža Oskara Kalpaka
profesionālās vidusskolas
direktors

Katru dienu būtu jāatgādina un jāiedrošina pašiem sevi būt saliedētākiem, cits citam uzticēties. Skolā mēs esam daļa no visaptverošas valsts aizsardzības, pilnveidojam jauniešu zināšanas militārajā jomā. Un viņu vecāki kļūst daudz patriotiskāki, jo mēs piedalāmies visos militāri patriotiskajos pasākumos, un viņi sāk uz to ar citām acīm skatīties. Caur šiem jauniešiem ģimenē vecāki izglītojas, kaut vai par to pašu 72 stundu krīzes pārvarēšanu uzzina, un sabiedrība tā kļūst nobriedušāka, zinošāka. Tiklīdz cilvēks ir zinošs, viņš ir nosvērtāks un mierīgāks. Šie aspekti jāņem vērā, lai mēs turpinātu mācīties katru dienu, tai skaitā no Ukrainas kara.

Man nebūs zelta receptes, kā tikt galā ar daļā sabiedrības radušos nogurumu no kara. Jālieto kritiskā domāšana, lai izvērtētu ieguvumus un zaudējumus. Vai nu mēs kļūstam noguruši un gribam izvairīties, vai iesaistāmies, lai krīzi pārvarētu. Problēma pati no sevis nepazudīs, tāpēc ir jādara viss, kas ir katra cilvēka spēkos, lai virzītos uz priekšu un palīdzētu

arī Ukrainai. Jāatrod sevī spēks un ticība. Mūsu stratēģiskais mērķis ir aizsargāt savu valsti, tas ir primārais uzdevums sabiedrībai.

Pašlaik mums apkārt ir milzīgs informācijas apjoms, pieaugušajiem ir jāparāda jauniešiem ceļš, kā izanalizēt, kas ir patiesība un kas mēģina negatīvi ietekmēt mūsu domāšanu. Jāieaudzina valstiskuma un cilvēciskās vērtības, lai viņiem nav šaubu mirkļa par to, kas ir labs un kas ir slikts. Jāieaudzina tādas vērtības kā gods, cieņa un lojalitāte valstij, jo ir jāapzinās savas saknes un tas, ko mūsu sentēvi Latvijā ir panākuši. Pārī pār robežu nāk dezinformācija, šaubu ieviešana un sašķelšana. Ieaudzinot bērnos vērtības, arī pieaugušajiem tās atsvaidzinot, jāsāk uzticēties sev un valstij. Valstiskuma saglabāšanas mērķis ir augstāks par individuālajām iegribām. ▀

Ļoti maz jauniešu gatavi aizstāvēt Latviju

Pāvels Jurs,
LiepU profesors, Liepājas
7. vidusskolas direktors

Mūsu valstī nav mērķtiecīgas pilsoniskās audzināšanas. Ir naivi uzskatīt, ka to var panākt, tikai ieviešot valsts aizsardzības mācību un ar skaļiem saukļiem. Līdztekus patriotisma jēdzienam, kas nāk no pagājušā gadsimta, mums ir tēvzemes mīlestība. Ārkārtīgi būtiski veicināt jauniešu piederības izjūtu valstij, jauniešu vajadzības izjūtu valstij un jauniešu pašrealizācijas iespējas valstī. Ja ir šie komponenti, tad cilvēks jūtas piederīgs, vajadzīgs un viņam ir iespējas pašrealizēties, tas rezultējas ar to psiholoģiskās uzvedības modeli, ko saucam par patriotismu.

Līdz ar to es akcentēju uzmanību uz pilsonisko audzināšanu skolās, un šeit ir nepieciešama Aizsardzības ministrija un Izglītības un zinātnes ministrijas sadarbība. Jo ir naivi ticēt, ka viena vai divu mācību priekšmetu ietvaros tas notiks pats par sevi. Tas jāda-

ra arī ārpusstundu pasākumos, bet tie skolās ir uz pašiniciatīvas robežas atkarībā no tā, cik nau-
diņas ir. Protams, ir Jaunsardzes aktivitātes, bet es iezīmēju lauku, kurā vēl ir, ko darīt.

Gribu aicināt Aizsardzības ministriju sadarbībā ar citām ministrijām domāt par sabiedrības informēšanu. Visi pētījumi rāda to, ka vidēji 22–23 procenti jauniešu vecumā no 18 līdz 25 ir gatavi aizstāvēt Latviju X stundā. Šis ir ļoti, ļoti zems procents.

NBS, bez šaubām, ir mūsu aizsardzības mugurkauls, taču es iesaku steidzīgi sākt sadarbības ar Iekšlietu ministriju, jo mums ir jāstiprina iekšlietu struktūras, tās pirmās darbošies ne tikai X stundā, bet arī civilajā aizsardzībā katastrofu gadījumos. ▀

<< Ikdienā varbūt nedomājam par to, kā nodrošināt kritiski svarīgus pakalpojumus, kaut vai atkritumu izvešanu. Ja to nedarīs, izveidosies antisanitāri apstākļi un izplatīsies slimības, tāpat cilvēkiem pastāvīgi nepieciešams ūdens un pārtika. Latvijas Banku asociācija un Latvijas Banka izstrādājušas plānu, kā nodrošināt skaidras naudas izņemšanu un maksājuma karšu funkcionalitāti tad, ja zūd interneta sakari.

Par drošību, evakuāciju un infrastruktūras nosargāšanu kritiskā brīdī uzņēmumiem jāspēj parūpēties pašiem, pieņemot lēmumu slēgt vai turpināt ražošanu. Latvijā jau ir pieredze

savu Zemessardzes apakšvienību izveidē, ja zemessargu skaits ir pietiekami liels, tāda jau ir mobilo sakaru operatoram LMT. Sadarbību ar komersantiem AM ik gadu testē mācībās, tā svarīga kaut vai pārtikas apgādē krīzes situācijā, tāpat mežizstrādes uzņēmuma automašīnas ar baļķiem spēj bloķēt ceļus vai tiltus. Mācības var sarīkot arī uzņēmumiem individuāli. Attīstāms lauks, pēc J. Garisona teiktā, ir nevalstiskais sektors. Labs piemērs ir sadarbības līgums ar Mednieku apvienību. Spēju brīvprātīgi apvienoties jau apliecinājis *Tviterkonvojs* un *Ziedot.lv* palīdzībā Ukrainai. ▀